

s p o d á ř s k y z h o u b n ý nebo jinak mravnosti se přičítí. V té příčině hájil se obžalovaný tím, že spoluhráči, jimž původně dělal civína (kibice), mu dali jeden list (kartu), že však na kartu nevsadil a, když na něm chtěli peníze, peněz nedal a šel pryč. Obžalovaný Alois Sch. uvedl, že hráli o 20 h a nebylo velkých obrátů. Totéž tvrdil obžalovaný B., který prohrál pouze 80 h. Vasil O. hrál s nimi jednou kolem (jednu túru), prohrál 6 Kč 50 h a nezaplatil, pročež ho nenechali dále hrát. Zmateční stížnost obžalovaného O-a vytyká, že obžalovaný hrál toliko pro kratochvíli a nikoli o peníze, poněvadž nevsadil a prohry nezaplatil. V napadeném rozsudku nejsou však zjištěny podstatné pojmové znaky skutkové povahy přestupku podle §u 522 tr. zák., zejména, zda obžalovaný O. jednal, hraje v karty, ze ziskuchtivosti a zda hrál vzhledem k svým majetkovým poměrům o peníze nepřiměřeně vysoké, zda byla hra pro něho hospodářsky zhoubnou a zda mohla v ohledu mravním vzbuditi nebo snad vzbudila ošklivost a veřejné pohoršení, jak toho vyžaduje § 500 tr. zák. Bylo tudíž oprávněné zmateční stížnosti obžalovaného v tomto směru vyhověti a odsuzující výrok ohledně přestupku podle §u 522 tr. zák. a důsledkem toho i výrok o trestu a výroky s tím související jako zmatečné zrušiti. Ve věci samé nebylo lze rozhodnouti ihned, ježto nejsou ve zrušené části rozsudku a jeho důvodech ohledně přestupku podle §u 522 tr. zák. zjištěny veškeré skutečnosti, které při správném použití zákona měly býti základem nálezu. Proto bylo věc vrátiti soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a rozhodl (§ 288 čís. 3 tr. ř.).

Čís. 2465.

Vyhrůžka (§ 98 b) tr. zák.) exekučním prodejem majetku dlužníků, nekoupí-li od pachatele různé věci.

Povšechně nepříznivým stavem jmění dlužníkovy se účinností vyhrůžky věřitelovy, že zavede dražební řízení, nezmenšuje, nýbrž zvyšuje. Účinností (zvýšené) pozbyla by taková vyhrůžka stavem majetku osoby, již hrozeno, jen tehdy, kdyby pokládala stav svého jmění za tak zoufalý, že nevěří v možnost ani budoucí záchrany svého majetku.

I při rovnocennosti vzájemných úplat může vynucené konání způsobiti ohrožené osobě nebezpečí nebo škodu majetkového (hmotného) rázu.

(Rozh. ze dne 2. září 1926, Zm II 220/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 27. března 1926, jimž byla obžalovaná sprostěna podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin veřejného násilí podle §u 98 b) tr. zák. a přečin lichvy podle §u 2 čís. 1 cís. nař. ze dne 12. října 1914, čís. 275 ř. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti, jež napadá rozsudek první stolice v celém jeho rozsahu, dlužno přiznati oprávnění s hlediska důvodů zmatečnosti podle čí. 5 a čí. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. Soud má v napadeném rozsudku — a to ohledně manželů Františka a Marie Č-ových výslovně, ohledně manželů Valentina a Ludmily Č-ových dle souvislosti rozhodovacích důvodů — za prokázáno, že obžalovaná donutila tyto své dlužníky ke koupi různých věcí vyhrůžkou, že jim, nekoupí-li je, dá prodati jejich paseky, sprostřuje však přes to obžalovanou z obžaloby pro zločin vydírání z důvodů: 1. že vyhrůžka nebyla způsobilou vzbuditi v ohrožených důvodné obavy, protože byli tak zadluženi a exekuční prodej jejich majetku jim jako přirozený následek jejich špatného a nedbalého hospodaření více méně stále hrozil a ničeho jiného k očekávání neměli; 2. že vynucené konání, nákupy, neměly, jak pojem vydírání předpokládá, za následek zisk vyděrače a škodu ohroženého, protože není prokázána přesprávnost kupních cen. Právem napadá stížnost právní názory, jimiž se nalézací soud podle těchto svých důvodů řídil, jako pochybené a právně mylné. Stanoviv jako známku zločinu podle Šu 98 písm. b) tr. zák. objektivní způsobilost vyhrůžky, vzbuditi v ohrožené osobě důvodné obavy, žádá zákon pro pojem vydírání též určitou míru účinnosti vyhrůžky, kterou vyhrůžkám rázu tam naznačeného samým o sobě nepřikládá, a vytyčuje jako hlediska, s nichž dlužno posuzovati, zda vyhrůžka byla takové zvýšené intensity, kromě osobní povahy ohrožené osoby a důležitosti opovězeného zla i poměry osoby, již hrozeno. Jde-li tedy ve vyhrůžce o opověď způsobení újmy na majetku, zejména, jako v projednávaném případě, o opověď, že pachatel zavede (navrhne) exekuční prodej statku svého dlužníka, sluší zajisté přihlížeti i ku všeobecnému stavu jmění dlužníka. Než povšechně nepříznivý stav jmění dlužníka nezmenšuje, nýbrž naopak zvyšuje účinnost takové vyhrůžky. Dlužník, jehož povšechný stav majetkový není nepříznivým, může důvodně předpokládati, že sežene prostředky, jichž třeba k odvrácení opovězeného vnučeného prodeje statku, takže vůle jeho spíše odolá nátlaku vyhrůžky a sotva se odhodlá k tomu, by k uvarování se újmy, která by mu nastala z exekučního prodeje statku, vzal na sebe újmu, s níž je pro něj spojeno vynucované konání, opomenutí nebo snášení. Té naděje nemá dlužník, jehož celkový stav majetkový není příznivým nebo dokonce je zoufalým. Jsa proto vydán věřiteli na milost a nemilost, uvolí se spíše v nárok věřitelem protiprávně vymáhaný a v újmu s tím spojenou v naději, byť snad neodůvodněné, že zůstane alespoň po nějakou dobu pánem svého statku a v době té se z majetkové tísně nějak vymaní. Povšechně nepříznivým stavem jmění dlužníka se tedy účinnost vyhrůžky věřitelovy, že zavede dražební řízení, nezmenšuje, nýbrž zvyšuje. Zvýšené účinnosti, snad vůbec jakékoliv účinnosti pozbyla by taková vyhrůžka stavem majetku osoby, již hrozeno, jen tehdy, kdyby pokládala stav svého jmění za tak zoufalý, že nevěří v možnost ani budoucí záchrany svého statku a že jest jí následkem toho úplně lhostejno, zda dojde k vnučenému prodeji statku dříve či později. Předpoklad ten

není však nalézacím soudem zjištěn ani v případě manželů Františka a Marie Č-ových, ani v případě Valentina a Ludmily Č-ových.

Ani doslov, ani smysl a účel ustanovení §u 98 b) tr. zák. neposkytují opory pro názor nalézacího soudu, že skutková podstata vydírání předpokládá, že z vynuceného konání, opomenutí nebo snášení vzejde pachateli zisk — t. j. hmotný prospěch, přírůstek na jmění — a ohrožené osobě škoda — t. j. hmotná újma, úbytek na jmění. Protiprávnost vyhrůžkou vymáhaného nároku — pojmem vydírání arcit' předpokládanou — možno popříti pouze tehdy, když vynucované konání, opomenutí nebo snášení jest pro osobu, jíž hrozeno, bezvýznamným netoliko s hlediska majetkových, nýbrž i s hlediska jinakých vážných jejích zájmů. S hlediska majetkových zájmů nezáleží toliko na tom, zda cena úplaty, která se v důsledku vynuceného konání dostala do jmění ohrožené osoby, rovná se ceně toho, co konáním tím z jejího jmění ubylo neb ubude. I při rovnocennosti obapolných úplat může vynucené konání způsobiti ohrožené osobě nebezpečí nebo škodu majetkového (hmotného) rázu, najmě — k čemuž poukazovaly výsledky hlavního přelíčení rozsudkem částečně citované — nemá-li ohrožená osoba věci jí poskytnuté zapotřebí, nemá-li místa k jejímu uschování nebo věci k jejímu udržování nutných a t. d.; neboť jsou pak v důsledku vynuceného konání vázány hotové prostředky nebo budoucí příjmy, jichž by ohrožená osoba jinak hospodárněji a užitečněji použila a jichž vázaností jest po případě nucena ku prodeji věci, jí jako úplata dané pod cenou nabývací. V těchto směrech však rozsudek o nebezpečnosti, po případě škodlivosti konání obžalovanou vynucených vůbec neuvažuje. Jak dovozeno, jest část sprošňujícího výroku, o níž nyní jednáno, výronem mylných právních názorů a spočívá na nesprávném výkladu §u 98 písm. b) tr. zák. Je-li rozsudek v této části takto zmatečným již z důvodu čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř., netřeba se zabývatí tím, co stížnost nikoliv bezdůvodně vytýká podle §u 281 čís. 5 tr. ř. po formální stránce skutkovým závěrům nalézacího soudu o stavu jmění manželů Valentina a Ludmily Č-ových a o poměru cen, v něž se dlužníci následkem vyhrůžek uvolili, ke skutečným cenám věci obžalovanou prodaných.

Čís. 2466.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.).

Zbrani ve smyslu §u 2 (2) zákona jest každý nástroj, zvyšující účinnost fysické síly držitelovy a způsobilý jak k útoku, tak i k obraně (na př. vidle).

(Rozh. ze dne 3. září 1926, Zm I 319/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnii stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. dubna 1926, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným toliko přestupkem útisku podle §u 1 zákona ze dne 12.